

Wymagania niezbędne z przedmiotu język polski dla uczniów klasy VIII szkoły podstawowej

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY 8

niedostateczny

- Poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 8 uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- Uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- Poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 8 umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- Uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- Poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 8 pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- Uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- Uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

- Uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

- Uczeń biegło się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

Aby uczeń otrzymał ocenę wyższą, musi obok wymagań na daną ocenę opanować wiadomości i umiejętności przewidziane na ocenę niższą.

ocena	niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
kształcenie literackie i kulturowe - czytanie utworów literackich Uwaga: Ponieważ lista lektur jest elastyczna, konkretne tytuły mogą być omawiane w klasie VII lub VIII. W związku z tym w przypadku gatunków literackich i ich cech oraz środków poetyckich i ich funkcji – wymagana jest znajomość tych, które ujęte są w rozkładzie materiału dla danej klasy na konkretny rok szkolny.	-uczeń nie podejmuje próby analizy i interpretacji utworów literackich i kulturowych	-klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do epiki, liryki lub dramatu ; - zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi ; - wie, że istnieją gatunki literackie (w tym komedia, fraszka, pieśń, tren ballada, epeja, tragedia), odróżnia je od rodzajów literackich; - wie, że istnieją rodzaje dramatu; - wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych ; - wie, że istnieje pojęcie komizmu ; - wie, że istnieje pojęcie ironia; - zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; - wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem .	-wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach; - stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi ; - stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; - stara się wskazywać rodzaje dramatu; - wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać; - stara się wyjaśnić pojęcie – komizmu; - stara się wyjaśnić pojęcie – ironia; - wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; - zauważa wartość estetyczną poznawanych tekstów kultury; - stara się wykorzystać w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi,	-określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; - posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; - wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki; - wskazuje elementy dramatu; - rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym neologizm, inwokację, symbol, alegorię), próbuje określić ich funkcję ; - zna pojęcie - komizmu - zna pojęcie - ironia ; - określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór ; - zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów; - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi; - stara się wykorzystywać w interpretacji utworów	- wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami literackich; - poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; - poprawnie posługuje się nazwami gatunków i omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; - wskazuje rodzaje dramatu i elementy dramatu (akt, scena, tekst główny ,didaskalia, monolog dialog); - rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym neologizm, inwokację, symbol, alegorię),określa ich funkcję; - zna pojęcie komizmu i określa jego funkcję; - zna pojęcie ironii i rozpoznaje ją w tekstach; - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i stara się poddawać ją refleksji; - określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich; - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami	-samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory; - wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów, - w wypowiedziach biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich; - biegle posługuje się terminologią związaną z rodzajami i elementami dramatu (akt, scena, tekst główny ,didaskalia, monolog dialog); - biegle objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi ; - posługuje się pojęciem komizmu i określa jego funkcję; - posługuje się pojęciem ironii i rozpoznaje ją w tekstach; - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; - określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich ; - biegle odczytuje i

			narodowymi, religijnymi, etycznymi; -zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu;	literackich potrzebne konteksty (np.: biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny).	społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi; -wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty (np.: biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny) .	wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi ; - twórczo wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty (np.: biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny).
kształcenie literackie i kulturowe - odbiór tekstów kultury Uwaga: W przypadku pojęć (terminów) z zakresu teorii literatury – wymagana jest znajomość tych, które ujęte są w rozkładzie materiału dla danej klasy na konkretny rok szkolny.	-nie podejmuje próby analizy i interpretacji tekstów kultury	-wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; -wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia); -stara się czytać ze zrozumieniem fragmenty tekstów z literatury: pięknej, naukowej , popularnonaukowej i publicystycznej; -rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako: reportaż, wywiad, artykuł; -zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.	-stara się wyszukiwać w tekście informacje różnego typu, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego -stara się porządkować informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; -komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia) ; -klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy, publicystyczny ; -samodzielnie rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym reportaż, wywiad, artykuł) ; -zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury ; -stara się znajdować w omawianych tekstach	-wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego; - stara się porządkować informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; -interpretuje dzieła sztuki, sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia); - stara się dostrzegać różnice między literaturą piękną a naukową, popularnonaukową, publicystyczną; -rozpoznaje podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (w tym reportaż, wywiad, artykuł) ; - stara się określić wartości estetyczne tekstów kultury ; -znajduje w	-wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego; -porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; -interpretuje dzieła sztuki, sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia); - dostrzega różnice między literaturą piękną a naukową, popularnonaukową, publicystyczną ; -zna gatunki dziennikarskie i ich podstawowe cechy (w tym reportaż, wywiad, artykuł) ; -stara określa wartości estetyczną tekstów kultury ; -znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej (np.	-prawnie wyszukiuje w tekście informacje różnego typu, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego; -twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy; - samodzielnie interpretuje dzieła sztuki, sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia); - samodzielnie dostrzega różnice między literaturą piękną a naukową, popularnonaukową, publicystyczną i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa; - biegle zna gatunki dziennikarskie i ich podstawowe cechy (w tym reportaż, wywiad, artykuł); - określa wartości estetyczną tekstów

			współczesnej kultury popularnej nawiązania dotradycyjnych wątków literackich i kulturowych.	omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych	filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.	kultury ; -samodzielnie znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej (np. filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania dotradycyjnych wątków literackich i kulturowych.
tworzenie wypowiedzi ustnych	- mimo pomocy wypowiada się nie na temat; tworzy wypowiedzi niespójne, nielogiczne, niekomunikatywne	- mówi na temat - wyraża swoje zdanie i umie je krótko, ale logicznie uzasadnić - w tekstach mówionych zachowuje poprawność akcentowania wyrazów i zdań, dba o poprawną wymowę, nie popełnia wielu rażących błędów językowych, jego wypowiedź jest komunikatywna - wygłasza krótki monolog, podejmuje próbę wygłaszania przemówienia oraz próby uczestniczenia w dyskusji - wygłasza z pamięci tekst poetycki	- płynnie mówi na podany temat, starając się zachować zasady poprawności językowej i stylistycznej - wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów i poznanych idei - zna zasady poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna wyjątki w akcentowaniu wyrazów - wygłasza poprawny monolog, krótkie przemówienie, stara się uczestniczyć w dyskusji - uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury - rozróżnia środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia - zna i stosuje językowe sposoby osiągania porozumienia, stosuje zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy	- wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów i poznanych idei - stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna i stosuje wyjątki w akcentowaniu wyrazów - wygłasza poprawny monolog, przemówienie, aktywnie uczestniczy w dyskusji - prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadome stosuje retoryczne środki wyrazu - uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury, logicznie formułuje argumenty - potrafi zastosować środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia - zna i stosuje językowe sposoby osiągania porozumienia, zasady	- wyraża własne zdanie, trafnie polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe i samodzielne argumenty poparte celnie dobranymi przykładami, np. wprowadza cytaty z tekstów filozoficznych, sentencje, przysłowia na poparcie swojego stanowiska - stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna i stosuje wyjątki w akcentowaniu wyrazów, unika regionalizmów i elementów gwary środowiskowej, które są niezgodne z normą językową - wygłasza poprawny, ciekawy monolog, przemówienie, uczestniczy w dyskusji, posługując się wieloma środkami wyrazu - wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, czynnie się odnosi do cudzych poglądów i poznanych	- proponuje tematy rozmów odnoszące się do omawianych utworów - aktywnie uczestniczy w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawia swoje stanowisko i wnioski, formułuje oryginalne, przemyślane sądy i spostrzeżenia - interpretuje głosowo wygłaszany z pamięci lub czytany tekst, uwzględniając funkcję zastosowanych środków stylistycznych, charakter tekstu, konteksty - przejawia szczególną dbałość o kulturę słowa - oceniając pracę innych, przedstawia krytyczną, rzeczową refleksję wynikającą z wnikliwej analizy wykonanych zadań i erudycji polonistycznej, pozostaje przy tym bezstronny i życzliwy

			- dostrzega zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację - recytuje z pamięci tekst poetycki, podejmuje próbę interpretacji głosowej z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji - uczestniczy w omówieniu recytacji własnej, koleżanek i kolegów	- etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy - reaguje z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację - recytuje z pamięci tekst poetycki, interpretując go z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji - ocenia recytację własną, koleżanek i kolegów i przedstawia uzasadnienie swojej oceny	- idei - aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając środków językowych wyrażających stosunek mówiącego do przedstawianych treści; nawiązując do wypowiedzi przedmówców, podejmuje próby prowadzenia dyskusji - dobiera i stosuje różnorodne środki językowe odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu - prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi, przemyślanymi argumentami, świadomie stosuje retoryczne środki wyrazu - stosuje środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu - zna i swobodnie stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy - reaguje swobodnie i z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację - recytuje z pamięci teksty	
--	--	--	---	---	--	--

					poetyckie, interpretując je głosowo z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji oraz na przykład przez poprawne stosowanie pauz w tekście zawierającym przerzutnie - krytycznie ocenia recytację własną, koleżanek i kolegów; przedstawia rzeczowe, wnikliwe, bezstronne i życzliwe uzasadnienie swojej oceny - płynnie mówi na podany temat, zachowując zasady poprawności językowej i stylistycznej; udowadnia swoje racje za pomocą rzeczowych argumentów ułożonych w logiczny wywód	
tworzenie wypowiedzi pisemnych	- nie podejmuje próby tworzenia wypowiedzi pisemnej; nie stara się pisać we właściwej formie; pisze nie na temat	- pisze na temat, stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu - zna najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, stara się je stosować w praktyce, popełnione błędy nie uniemożliwiają zrozumienia całości tekstu, - układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty - stara się o estetyczny zapis wypowiedzi - sporządza w różnych	- pisze na temat, starając się zachować przejrzystą kompozycję logiczną i spójnej wypowiedzi, pisze teksty zrozumiałe i klarowne, wyraża opinię i podaje argumenty na poparcie własnego stanowiska - wykazuje dbałość o poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu, - zna najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, stara się je stosować w praktyce	- pisze na temat, stosując przejrzystą kompozycję logiczną wypowiedzi, polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe argumenty poparte przykładami - zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tworzonego tekstu, stosuje najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, pisze przeważnie teksty wyczerpujące temat,	- pisze wyczerpująco i na temat, stosując funkcjonalną, urozmaiconą kompozycję, logikę wypowiedzi - zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tworzonego tekstu, stosuje zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, pisze teksty wyczerpujące temat, zrozumiałe, klarowne - zachowuje przemyślaną, trójdzielną kompozycję	- samodzielnie buduje spójne, logiczne, rzeczowe wypowiedzi na podany temat, w których przedstawia własne, ciekawe stanowisko lub płynnie dowodzi przyjętych racji za pomocą popartych przykładami argumentów uwzględniających różne konteksty kulturowe - tworzy oryginalne notatki, posługując się bogatym słownictwem - podejmuje próby własnej twórczości literackiej, świadomie stosując różnorodne środki stylistyczne, parafrazuje

		formach notatkę dotyczącą wysłuchanej wypowiedzi - redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, uwzględniając w nich najważniejsze, niezbędne elementy oraz właściwy zapis graficzny - tworzy plan dłuższej wypowiedzi - formułuje treść sms-a, e-maila, starając się o ich poprawny zapis ortograficzny, dodaje komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej - streszcza, skraca tekst (w tym tekst popularnonaukowy), poprawnie przytaczając większość zagadnień - pisze schematyczny opis, charakterystykę, , list nieoficjalny i oficjalny - tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym - w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, odróżnia przykład od argumentu, wnioskuje, stara się stosować właściwe rozprawce słownictwo - pisze proste opowiadanie odtwórcze i twórcze; wie, jak umieścić dialog w tekście - stosuje narrację	układa tekst o trójdzielnej kompozycji, stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi - wykazuje dbałość o estetykę zapisu - sporządza w różnych formach notatkę dotyczącą treści przeczytanego tekstu - redaguje ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, uwzględniając w nich z reguły wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny - tworzy plan ramowy i szczegółowy dłuższej wypowiedzi - formułuje treść sms-a, e-maila, stosując poprawny zapis ortograficzny, dodaje poprawny komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej - streszcza, skraca, parafrazuje tekst (w tym tekst naukowy i popularnonaukowy), poprawnie i samodzielnie przytaczając większość zagadnień - pisze opis, charakterystykę, , list nieoficjalny i oficjalny, zgodnie z cechami gatunkowymi tekstów - tworzy krótką wypowiedź o charakterze	zrozumiałe, klarowne układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty i potrafi go wprowadzić do tekstu, pamiętając o cudzysłowie oraz nawiązaniu, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi, w tym w przemówieniu - zachowuje estetykę zapisu - dobiera formę notatki dotyczącej wysłuchanej wypowiedzi do własnych potrzeb - redaguje poprawne ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, apel, uwzględniając w nich wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny - tworzy plan ramowy i szczegółowy dłuższej wypowiedzi, uwzględniając w nim najważniejsze zagadnienia, zgodnie z funkcją tworzonego tekstu - formułuje treść sms-a, e-maila, stosując poprawny zapis ortograficzny; dodaje poprawny komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej - streszcza, skraca, parafrazuje tekst (w tym	dłuższej wypowiedzi, w tym w przemówieniu; konsekwentnie i logicznie stosuje akapity, dba o spójne, ciekawe nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi - zachowuje estetykę zapisu, jego teksty są poprawne, przejrzyste i czytelne - posługując się bogatym słownictwem, poprawnie redaguje różne formy wypowiedzi, m.in. opowiadanie z elementami dialogu i monologu, opisu, charakterystyki, zróżnicowane stylistycznie i funkcjonalnie opisy, recenzję i notatkę (różnorodne postaci) - redaguje poprawne ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, apel, uwzględniając w nich wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny i funkcję tekstu - tworzy plan ramowy i rozbudowany szczegółowy dłuższej wypowiedzi - formułuje treść sms-a, e-maila, stosując poprawny zapis ortograficzny, dodaje trafny, przemyślany komentarz do przeczytanej	utwory znanych twórców - pisze wypowiedzi oryginalne pod względem sposobu ujęcia tematu; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność językową, bezbłędny zapis, logiczną i pomysłową kompozycję; jego język charakteryzuje się własnym stylem lub jego zaczątkami - aktywnie uczestniczy w realizacji projektów, będąc przewodniczącym grup projektowych lub pełniąc inną ważną dla danego projektu funkcję
--	--	--	---	--	---	--

		pierwszo- i trzecioosobową - opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje wybrane cechy bohaterów literackich i rzeczywistych - pisze CV, a z pomocą nauczyciela podanie i list motywacyjny we własnej sprawie - przygotowuje prosty wywiad, zachowując jego układ (pytania – odpowiedzi) - opisuje elementy dzieła malarskiego, grafiki, plakatu, rzeźby, fotografii, wykorzystuje w nich z pomocą nauczyciela podane konteksty - wspólnie z innymi uczniami pisze scenariusz na podstawie dzieła literackiego lub twórczy, zapisuje w nim dialogi - pisze prostą, schematyczną recenzję książki/filmu/przedstawienia	argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, dobiera przykłady do argumentów, podejmuje próbę wnioskowania, stosuje właściwe rozprawce słownictwo, rozróżnia rozprawkę z tezą od rozprawki z hipotezą - pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze; umieszcza dialog w tekście - stosuje, w zależności od potrzeb tworzonego przez niego tekstu, narrację pierwszo- lub trzecioosobową - w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć, charakterystykę - opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje najważniejsze cechy bohaterów literackich i rzeczywistych - samodzielnie pisze CV, podanie i list motywacyjny we własnej sprawie - przeprowadza i zapisuje wywiad, stosuje właściwy zapis graficzny - opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje	tekst naukowy i popularnonaukowy), poprawnie i samodzielnie przytaczając większość zagadnień, zgodnie z funkcją skracanego czy przekształcanego tekstu - pisze poprawne opis, charakterystykę, , list nieoficjalny i oficjalny, dziennik, pamiętnik, zgodnie z cechami gatunkowymi tekstów i funkcją tekstu - tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje, stosuje właściwe rozprawce słownictwo - w opowiadaniu odtwórczym i twórczym stosuje elementy charakterystyki pośredniej, wprowadza realia epoki w tekście odwołującym się do minionych epok - stosuje, w zależności od potrzeb tworzonego przez niego tekstu, narrację pierwszo- lub trzecioosobową - w tekstach własnych swobodnie wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i	informacji elektronicznej - streszcza, skraca, parafrazuje tekst (w tym tekst naukowy i popularnonaukowy), poprawnie i samodzielnie przytaczając zagadnienia - pisze opis, charakterystykę, , list nieoficjalny i oficjalny, dziennik, pamiętnik, zgodnie z cechami gatunkowymi tekstów, stylizuje język, np. listu na język dawnych epok - tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, odwołując się do kontekstów, np. historycznego, biograficznego, kulturowego; w rozprawce swobodnie formułuje tezę, hipotezę oraz wnikiwe argumenty; samodzielnie podaje przykłady do argumentów; wnioskuje, dobierając słownictwo właściwe rozprawce - w opowiadaniu odtwórczym i twórczym indywidualizuje język bohatera, wprowadza nieszablonowe rozwiązania kompozycyjne - w tekstach własnych swobodnie i celowo wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, mowę zależną i	
--	--	--	---	---	---	--

			wybrane sensy przenośne w różnych tekstach kultury - pisze prosty scenariusz na podstawie dzieła literackiego lub twórczy, zapisuje w nim dialogi i didaskalia - pisze schematyczną recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię	charakteryzowania bohatera - opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje cechy bohaterów literackich i rzeczywistych - posługuje się stylem urzędowym, samodzielnie pisze CV, podanie i list motywacyjny - przeprowadza i zapisuje wywiad, stosuje w nim właściwy zapis graficzny, stara się formułować ciekawe pytania, wykorzystuje zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie - opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w wybranych tekstach kultury, podejmuje próbę interpretacji tekstu kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki - pisze scenariusz na podstawie dzieła literackiego lub twórczy, zapisuje w nim dialogi i didaskalia - pisze recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię oraz podstawowe słownictwo związane z dziedziną recenzowanego zjawiska	niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowania bohatera - wnikliwie opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje cechy bohaterów literackich i rzeczywistych, ocenia i wartościuje ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych norm moralnych - samodzielnie pisze , CV, podanie i list motywacyjny - przeprowadza i zapisuje wywiad, stosuje w nim właściwy zapis graficzny, dba o ciekawe pytania, wykorzystuje zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie - opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w wybranych tekstach kultury, interpretuje tekst kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki - pisze scenariusz na podstawie własnych pomysłów - pisze wyczerpującą temat recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię i	
--	--	--	--	---	---	--

					operując właściwym dla recenzji słownictwem, omawia krytycznie elementy tekstu kultury, stosując odpowiednio dobrane słownictwo	
świadomość językowa	mimo pomocy nie opanował minimalnej wiedzy z zakresu nauki o języku, która pozwalałaby na dalsze kształcenie	funkcjonalnie stosuje wiedzę językową z zakresu omawianych działów nauki o języku wspomagany przez nauczyciela: - wymienia narządy mowy; dzieli wyraz na litery, głoski i sylaby (przykłady bez litery i); rozpoznaje samogłoski i spółgłoski; zna zasady oznaczania miękkości głosek; zna zasady podziału głosek na miękkie i twarde; ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne; rozumie pojęcia: upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe pod względem dźwięczności, dostrzega upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe pod względem dźwięczności; rozumie pojęcie akcentu; wie, że w języku polskim akcent pada na ogół na drugą sylabę od końca; - rozumie pojęcia: wyraz podstawowy,	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową z zakresu omawianych działów nauki o języku: -wymienia ruchome i nieruchome narządy mowy; rozumie zgłoskotwórczą i zmiękczającą funkcję i zależności od pozycji w wyrazie; poprawnie dzieli wyraz na litery i głoski z uwzględnieniem dwuznaków; rozumie różnice między samogłoskami i spółgłoskami; rozpoznaje sylaby otwarte i zamknięte; poprawnie dzieli wyraz przy przenoszeniu; dzieli głoski na miękkie i twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne; dostrzega i nazywa upodobnienia wewnątrzwyrazowe i upodobnienia międzywyrazowe (pod względem dźwięczności oraz kierunku występowania upodobnienia); wyjaśnia, czym jest akcent; poprawnie	sprawnie funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową z zakresu omawianych działów nauki o języku; wiedzę tę świadomie wykorzystuje w swoich wypowiedziach: -wyjaśnia, jak powstają głoski twarde i miękkie, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne; wyjaśnia zgłoskotwórczą i zmiękczającą funkcję litery i w zależności od pozycji w wyrazie; poprawnie dzieli wyraz na litery i głoski z uwzględnieniem dwuznaków i zgłoskotwórczej lub zmiękczającej funkcji i; potrafi podać bezdźwięczne odpowiedniki głosek dźwięcznych i odwrotnie; wyjaśnia proces upodobnień wewnątrzwyrazowych i upodobnień międzywyrazowych; wymienia i omawia grupy wyrazów akcentowanych inaczej: formy pierwszej i	sprawnie, świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje zdobytą wiedzę z zakresu nauki o języku, ortografii i interpunkcji do tworzenia własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz osiągnięcia zamierzonych celów: -omawia proces powstawania głosek z uwzględnieniem budowy narządów mowy; potrafi samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski, samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie, samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne; wyjaśnia zasady akcentu w języku polskim; poprawnie zaznacza sylaby akcentowane w wyrazach nietypowych: formy pierwszej i drugiej osoby liczby mnogiej czasu przeszłego, tryb	stosuje wyrażenia i zwroty wzbogacające wypowiedź; dokonuje korekty językowej różnych tekstów; tworzy teksty w różnych stylach wypowiedzi; pisze bezbłędnie.

		wyraz pochodny, temat i formant; tworzy wyrazy pochodne od podstawowych poprzez dodawanie przedrostków i przyrostków; dzieli wyraz na podstawę słowotwórczą i formant; wskazuje wyrazy podstawowe; zna pojęcie: kategoria znaczeniowa; rozumie pojęcia: rodzina wyrazów, rdzeń, oboczności rdzenia, wyraz pokrewny; potrafi wymienić wyrazy pokrewne do podanego wyrazu; zna kryterium podziału wyrazów złożonych; zna pojęcia: treść wyrazu i zakres znaczeniowy wyrazu; dostrzega różnicę między treścią wyrazu a jego zakresem; - zna pojęcia: synonim, homonim, antonim, neologizm, archaizm, kolokwializm, związek frazeologiczny, zauważa je w tekście; dobiera w pary podane synonimy, homonimy, antonimy; potrafi wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych omawianych na lekcjach; zna pojęcie styl wypowiedzi; potrafi odróżnić styl potoczny od naukowego i	zaznacza sylaby akcentowane w wyrazach typowych; - tworzy wyrazy pochodne, podaje ich definicję słowotwórczą; dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu, znajduje oboczności; odróżnia wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo; potrafi zakwalifikować wyraz do właściwej kategorii znaczeniowej; omawia funkcje formantów słowotwórczych; rozróżnia wyrazy pokrewne i bliskoznaczne; umie zaklasyfikować wyrazy do rodziny wyrazów; wyodrębnia rdzeń w rodzinie wyrazów, zapisuje jego oboczności; rozróżnia wyrazy złożone; rozumie, czym jest treść wyrazu i zakres znaczeniowy wyrazu; porządkuje wyrazy w kolejności od najwęższego do najszerzego zakresu i odwrotnie; - rozumie pojęcia: synonim, homonim, antonim, neologizm, archaizm, kolokwializm; stosuje synonimy, homonimy, antonimy; tworzy do	drugiej osoby liczby mnogiej czasu przeszłego, tryb przypuszczający, liczebniki oraz wyrazy zapożyczone; - tworzy wyrazy pochodne od podstawowych poprzez użycie formantu zerowego, rozróżnia wrostek; nazywa formanty słowotwórcze; poprawnie tworzy wyrazy pochodne należące do wskazanej kategorii znaczeniowej; potrafi wskazać temat słowotwórczy wyrazach złożonych i wyodrębnić formant; wyjaśnia, czym jest treść wyrazu i zakres znaczeniowy wyrazu; objaśnia zależności między treścią wyrazu a jego zakresem; wyjaśnia pojęcia: znaczenie słowotwórcze oraz znaczenie słownikowe; - wyjaśnia, czym jest synonim, homonim, antonim, neologizm, archaizm, kolokwializm, tworzy wyrażenia synonimiczne, antonimiczne, homonimiczne; redaguje własny tekst, wykorzystując synonimy i antonimy; rozróżnia i rozpoznaje neologizmy; wyjaśnia znaczenie	przypuszczający, liczebniki oraz wyrazy zapożyczone; zauważa błędy w akcentowaniu wyrazów; - tworzy wyrazy pochodne z użyciem różnych formantów, dążąc do bogactwa wypowiedzi; wyjaśnia zależność między budową wyrazu a jego przynależnością do kategorii znaczeniowej; samodzielnie tworzy wykres rodziny wyrazów; świadomie i celowo stosuje różne wyrazy o bogatszej lub uboższej treści oraz o szerszym lub węższym zakresie znaczeniowym w zależności od intencji; - świadomie wykorzystuje synonimy i antonimy do wzbogacenia swoich wypowiedzi; ocenia przydatność zapożyczeń; nie nadużywa zapożyczeń; wyjaśnia różnicę między frazą, zwrotem i wyrażeniem; potrafi na podstawie kontekstu znaleźć współczesne znaczenie niektórych archaizmów; potrafi wyjaśnić, czym charakteryzuje się styl potoczny, urzędowy,	
--	--	---	---	--	--	--

		artystycznego; rozpoznaje poznane części mowy, potrafi uzupełnić zdania wskazanymi częściami mowy; określa formy czasownika (osobę, liczbę, czas, rodzaj, tryb, stronę), odróżnia formy osobowe i nieosobowe (bezokoliczniki, formy zakończone na -no, -to); odróżnia imiesłowy od innych form czasowników; zna kryterium podziału imiesłowów przymiotnikowych (czynne i bierne) i przysłówkowych (współczesne i uprzednie); próbuje rozróżnić imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe; próbuje przekształcać konstrukcje z osobową formą czasownika w konstrukcje z imiesłowami; określa formy rzeczownika i przymiotnika (przypadek, liczbę, rodzaj); odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki, stopniuje przymiotnik i przysłówki; zastępuje inne części mowy odpowiednimi zaimkami; poprawnie używa liczebników w	podanych wyrazów synonimy, homonimy, antonimy; rozumie i wyjaśnia, w jaki sposób powstają neologizmy; dostrzega rodowód związków frazeologicznych omawianych na lekcjach; potrafi wyjaśnić ich dosłowne i przenośne znaczenie; potrafi zastąpić archaizmy wyrazami współczesnymi; rozumie, co to jest styl wypowiedzi oraz zna kryterium podziału stylu (potoczny, urzędowy, artystyczny, retoryczny, publicystyczny i naukowy); klasyfikuje dany tekst do określonego stylu wypowiedzi; - rozpoznaje i tworzy poprawne formy poznanych odmiennych części mowy; podaje przykłady poznanych nieodmiennych części mowy; tworzy różne formy czasowników; przekształca zdanie z nieosobową formą czasownika na zdanie z osobową formą czasownika i odwrotnie; rozpoznaje w tekście konstrukcje z się; przekształca stronę czynną w bierną i odwrotnie; poprawnie tworzy	neologizmów artystycznych; klasyfikuje związki frazeologiczne (wyrażenia, zwroty, frazy); rozumie zjawisko archaizacji oraz jego funkcję stylistyczną; wyjaśnia pojęcie stylu wypowiedzi; podaje niektóre charakterystyczne cechy stylu potocznego, urzędowego, artystycznego, retorycznego, publicystycznego i naukowego; -rozpoznaje, tworzy i poprawnie stosuje poznane części mowy oraz określa ich funkcję w zdaniu; rozróżnia czasowniki przechodnie i nieprzechodnie; stosuje różne formy czasowników (osobowa, bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to, konstrukcje z się) w zależności od formy wypowiedzi; poprawnie rozróżnia imiesłowy przymiotnikowe oraz przysłówkowe, określa ich funkcję w zdaniu; poprawnie stosuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe w celu osiągnięcia większej spójności tekstu; poprawnie używa	artystyczny, retoryczny, publicystyczny i naukowy; -celowo stosuje różne formy czasowników w zależności od formy wypowiedzi; celowo i poprawnie stosuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe w celu osiągnięcia większej spójności tekstu; wyjaśnia na czym polegają osobliwości w odmianie rzeczowników; stosuje odpowiednie stopnie przymiotników i przysłówków ze względu na przekazywaną treść i intencję wypowiedzi; świadomie używa zaimków we własnych tekstach w celu usunięcia zbędnych powtórzeń wyrazowych; poprawnie stosuje liczebniki zbiorowe; prawidłowo używa spójników w celu osiągnięcia spójności i stosuje się do zasad interpunkcji; celowo stosuje w wypowiedziach wykrzyknik i partykułę w zależności od intencji; celowo posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzi w zależności od intencji, świadomie stosuje	
--	--	---	--	---	--	--

		datach; łączy wyrazy w zdaniu i zdania za pomocą podanych spójników; - rozróżnia wypowiedzenia (zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie, imiesłowowy równoważnik zdania); uzupełnia zdania imiesłowowym równoważnikiem zdania; rozróżnia zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe; przekształca zdania nierozwinięte w rozwinięte i odwrotnie; przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie; rozpoznaje części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie, okolicznik); dostrzega logiczne powiązania między wyrazami w zdaniu; rozróżnia związek główny i poboczne; wykonuje wykres zdania, wpisując poszczególne wyrazy w schemat; tworzy zdanie złożone ze zdań pojedynczych; odróżnia zdanie złożone współrzędnie od zdania złożonego podrzędnie; zna	imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe; wyróżnia imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne oraz imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie w tekście; przekształca konstrukcje z osobową formą czasownika w konstrukcje z imiesłowem przymiotnikowym oraz imiesłowem przysłówkowym i odwrotnie; rozpoznaje tematy oboczne, wskazuje i nazywa oboczności; rozróżnia i nazywa stopniowanie proste, opisowe i nieregularne przymiotników i przysłówków; rozróżnia zaimki rzeczowne, przymiotne, liczebne i przysłówne; rozróżnia liczebniki główne, porządkowe i zbiorowe; poprawnie łączy wyrazy w zdaniu i zdania za pomocą różnych spójników; - posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzeń w zależności od intencji, z jaką przekazuje komunikat; rozpoznaje wypowiedzenia (równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone współ-	rzeczowników o nietypowej odmianie; zna zasady użycia długich i krótkich form zaimków; odmienia liczebniki; przekształca wypowiedzenia różnego typu, stosując zamiennie spójniki; przekształca tekst, modyfikując jego znaczenie poprzez użycie właściwej partykuły; wykorzystuje wykrzyknik; - w wypowiedziach ustnych i pisemnych posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzeń; rozpoznaje, tworzy i przekształca wypowiedzenia (równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie, zdanie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania, wypowiedzenie wielokrotnie złożone), dostrzega stylistyczną funkcję równoważników zdań; dokonuje przekształceń składniowych; przedstawia związki wyrazów na wykresie, nazywa części zdania, podając typ orzeczenia; przedstawia graficznie różne rodzaje zdań złożonych	równoważnik zdania, aby przekazać informację skrótową; samodzielnie dokonuje analizy logicznej zdania, sprawnie nazywa części zdania; świadomie i celowo posługuje się różnymi rodzajami zdań złożonych współrzędnie, podrzędnie, konstrukcjami z imiesłowowym równoważnikiem zdania oraz wypowiedzeniem wielokrotnie złożonym, eliminując błędy składniowe; poprawnie rozpoznaje, tworzy i przekształca zdania złożone współrzędnie, podrzędnie i konstrukcje z imiesłowowym równoważnikiem zdania; poprawnie dokonuje analizy składniowej wypowiedzenia wielokrotnie złożonego z wypowiedzeniami wtrąconymi; układa zdania do wykresów; - wyjaśnia, czym charakteryzuje się mowa zależna i niezależna i określa funkcję stylistyczną mowy niezależnej; potrafi poprawić błędne zdania, przekształcając	
--	--	--	--	--	---	--

		kryterium podziału zdań złożonych współrzędnie; stara się poprawnie wyodrębnić części składowe w zdaniu złożonym na podstawie wskazanych orzeczeń; układa zdanie złożone współrzędnie; stara się poprawnie wyodrębnić części składowe w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym na podstawie wskazanych orzeczeń; zna kolejność wykonywania czynności przy analizie wypowiedzenia wielokrotnie złożonego; - zna pojęcia: mowa zależna i niezależna; rozpoznaje mowę zależną i niezależną, wyszukuje w tekście przykłady; przekształca wypowiedzi w mowie niezależnej na mowę zależną według podanego wzoru; - dostrzega różnorodność słownictwa; zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne; błędy poprawia z pomocą nauczyciela; - zna sposoby wprowadzania cytatu do wypowiedzi pisemnej oraz zasady cytowania, dostrzega cytaty w różnych tekstach.	zdanie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania, wypowiedzenie wielokrotnie złożone), potrafi wskazać je w tekście; układa plan wydarzeń w formie zdań i równoważników zdań; rozróżnia orzeczenie czasownikowe i imienne; poprawnie łączy wyrazy w związki składniowe; wykonuje wykresy prostych zdań pojedynczych, nazywa części zdania; rozwija treść zdań, stosując przydawkę, dopełnienie, okolicznik rozpoznaje zdania współrzędne łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe oraz nazywa je; tworzy zdania złożone podrzędnie, przekształcając określenia ze zdań pojedynczych; przekształca zdania złożone współrzędnie oraz podrzędnie w zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania; znajduje błędy w konstrukcjach z imiesłowowym równoważnikiem zdania; przekształca kilka wypowiedzeń pojedynczych w wypowiedzenie wielokrotnie złożone i	współrzędnie; przekształca zdanie pojedyncze w złożone z podrzędnym i odwrotnie; sporządza wykresy zdań złożonych podrzędnie; znajduje i poprawia błędy składniowe w konstrukcjach z imiesłowowym równoważnikiem zdania, wyjaśniana czym one polegają (zgodność podmiotu, relacja czasowa); dokonuje analizy składniowej wypowiedzenia wielokrotnie złożonego (zależności współrzędne oraz podrzędne; umie przyporządkować podany wykres wypowiedzenia wielokrotnie złożonego do wybranego zdania; - wyjaśnia pojęcia: mowa niezależna oraz mowa zależna, dostrzega i wyjaśnia różnice między nimi; poprawnie przekształca mowę niezależną w zależną i odwrotnie; stosuje mowę niezależną w wypowiedziach pisemnych; - właściwie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka; dba o poprawność zapisu; potrafi uzasadnić	je w odpowiedni rodzaj mowy niezależnej lub zależnej; redaguje wypowiedź pisemną z zastosowaniem mowy zależnej oraz niezależnej z zachowaniem właściwej interpunkcji; - sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka; dba o różnorodność składniową; precyzyjnie wystawia się; ma bogate słownictwo; stosuje poprawny zapis ortograficzny i interpunkcyjny; wykorzystuje wiedzę o składni w prawidłowym stosowaniu reguł interpunkcyjnych; rzadko pojawiające się błędy poprawia samodzielnie; -trafnie i celowo, poprawnie i w sposób uzasadniony stosuje cytaty w swoich wypowiedziach pisemnych; umie samodzielnie wybrać odpowiednie cytaty.	
--	--	---	---	---	---	--

			odwrotnie; wyodrębnia zdania składowe w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym; -wie, czym jest mowa zależna i niezależna; rozróżnia wypowiedzenie wprowadzane i wprowadzające w mowie niezależnej; przekształca mowę niezależną w zależną i odwrotnie; zna zasady interpunkcji mowy niezależnej; - pracuje nad poprawnością wypowiedzi; potrafi stosować podstawowe zasady ortografii; zna zasady interpunkcyjne i stara się je stosować; poprawia popełnione błędy po wskazaniu ich przez nauczyciela; stara się wprowadzać cytaty do wypowiedzi pisemnej, stosując odpowiednie zasady.	pisownię wyrazów, odwołując się do poznanych na lekcji zasad; na ogół prawidłowo stosuje zasady interpunkcji; dokonuje redakcji tekstu i korekty błędów; dostrzega funkcję cytatu w różnych tekstach; wprowadza cytaty do swoich wypowiedzi pisemnych.		
samokształcenie i docieranie do informacji	nie korzysta z żadnych form pracy proponowanych przez nauczyciela; nie angażuje się w pracę grupy; nie podejmuje próby doskonalenia cichego i głośnego czytania; ma trudności z zapisywaniem pozyskanych informacji w jakiegokolwiek formie,	z pomocą dociera do informacji z różnych źródeł; korzysta ze słowników w formie książkowej i multimedialnej; stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych; posługuje się spisem treści; przygotowuje się	samodzielnie dociera do informacji; gromadzi je i wykorzystuje; czerpie dodatkowe informacje z przypisu; praktycznie korzysta ze słowników; samodzielnie korzysta z zasobów biblioteki; stara się organizować i planować własną pracę, wykorzystując nowoczesne narzędzia;	stosuje różne techniki uczenia się; selekcjonuje i porządkuje informacje z różnych źródeł; starannie przygotowuje się do zajęć; bierze czynny udział w lekcji; śledzi tok dyskusji; interesuje się wypowiedziami innych; przedstawia	jest krytyczny; samodzielnie planuje własną pracę; wyciąga wnioski z samooceny; systematycznie przygotowuje się do zajęć; aktywnie uczestniczy w lekcjach; śledzi aktualne wydarzenia kulturalne swojego regionu, aktywnie rozwija swoje	odnosi sukcesy; uczestniczy w konkursach przedmiotowych, osiągając wysokie wyniki; jest animatorem życia literackiego, kulturalnego w szkole; samodzielnie poznaje teksty kultury (literatura piękna, popularno-naukowa, malarstwo,

	notatki są chaotycznie, pozbawione struktury i logiki; nie przestrzega praw autorskich, często kopiuje informacje bez podania źródła;	do lekcji, uzupełnia braki wynikające z absencji; śledzi tok lekcji oraz wypowiedzi innych w różnych sytuacjach dydaktycznych (wycieczka, muzeum, teatr, film, praca w grupach); pracuje niesystematycznie; wymaga stałej zachęty do pracy; sporadycznie podejmuje próby doskonalenia cichego i głośnego czytania; zapisuje pozyskane informacje w sposób niepełny i niejasny;	w ocenie własnej wiedzy i umiejętności opiera się na komunikatach nauczycieli; rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach; stara się regularnie doskonalić ciche i głośne czytanie; podejmuje próby zapisywania informacji w różnych formach w zrozumiały sposób; unika plagiatu;	swój punkt widzenia; systematycznie doskonali ciche i głośne czytanie; zapisuje informacje w różnych formach w sposób jasny i logiczny; korzysta z informacji, nie naruszając praw autorskich,	uzdolnienia i zainteresowania; uczestniczy w konkursach przedmiotowych; aktywnie i skutecznie doskonali ciche i głośne czytanie; notuje informacje w różnorodny, przejrzysty i logiczny sposób; skutecznie przestrzega praw autorskich, zawsze poprawnie podaje źródła.	film, teatr, muzyka, itp.) i wykorzystuje je w wypowiedziach ustnych i pisemnych; uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych swojego regionu; prezentuje wyniki swojej pracy w klasie i w szkole; realizuje samodzielnie lub w zespole projekt związany z określonym zagadnieniem, wykazując się oryginalnością i stosowaniem różnorodnych technik; współpracuje w zespole; osiąga wybitne rezultaty w doskonaleniu cichego i głośnego czytania; wykazuje inicjatywę w doskonaleniu różnych form zapisywania pozyskanych informacji; korzysta z wiarygodnych materiałów, przedstawia zebrane informacje, dbając o odpowiednie oznaczenie źródeł;
--	--	---	--	---	--	--